

PGS.TS Lê Kim Long

ĐỔI MỚI VIỆC DẠY & HỌC NGOẠI NGỮ

MỘT TRONG NHỮNG CÔNG VIỆC QUAN TRỌNG ĐỂ PHÁT TRIỂN ĐHQGHN

LTS: Quá trình toàn cầu hóa đang đặt ra cho chúng ta hai nhiệm vụ lớn: Đẩy mạnh hợp tác quốc tế và trang bị khả năng về ngoại ngữ. Tuy thuộc hai lĩnh vực khác nhau, hai nhiệm vụ trên nằm trong một chiến lược chung, trong đó ngoại ngữ là phương tiện để thực hiện nhiệm vụ thứ nhất. Tại các trường đại học và cao đẳng, bên cạnh các ngành chuyên ngữ, ngoại ngữ không chuyên là một cánh cửa lớn mở ra thế giới. Đa số cán bộ giảng dạy và sinh viên của chúng ta tiếp cận thế giới bên ngoài thông qua ngoại ngữ không chuyên, một bộ môn dành riêng cho các ngành khoa học. Song, vấn đề trên chưa thực sự được chú ý và đầu tư đúng mức, từ phía các đơn vị quản lý cũng như từ phía những người hưởng thụ chương trình ngoại ngữ: Giáo viên dạy ngoại ngữ không chuyên còn gặp nhiều khó khăn trong công việc của mình. Sinh viên các ngành khoa học chưa có nhận thức đúng đắn về việc học ngoại ngữ. Mong rằng qua chùm bài tiêu điểm kỳ này, Bản tin ĐHQGHN có thể góp thêm vào một tiếng nói giúp chúng ta nhìn nhận lại vấn đề dạy và học ngoại ngữ cho sinh viên không chuyên ngữ thời gian qua...

Cùng với với đề án 16+23, ĐHQGHN đang nỗ lực tiếp cận trình độ các đại học tiên tiến trên thế giới. Một trong những yếu tố quan trọng có ảnh hưởng đến việc thực hiện đề án là công tác đổi mới chương trình dạy và học tiếng Anh. Trong bài phỏng vấn này, PGS.TS Lê Kim Long, Phó Ban Đào tạo, ĐHQGHN sẽ cho chúng ta biết thêm nhiều chi tiết liên quan đến vấn đề này.

Thưa PGS, ông có thể cho biết thực trạng trình độ tiếng Anh của sinh viên tại Trường ĐHKHTN nói riêng cũng như của sinh viên ĐHQGHN nói chung?

PGS.TS Lê Kim Long: Vì mới nhận nhiệm vụ, nên tôi chỉ có thể phát biểu theo những hiểu biết chủ quan của tôi thông qua các kinh nghiệm khi giảng dạy tại Khoa Hóa học – Trường ĐHKHTN thôi. Có thể nói trình độ tiếng Anh của sinh viên chúng ta dàn trải trong một khoảng rộng: từ những em trình độ thấp cho đến những em có điểm IELTS đạt trên 6.0. Thường thường, các em học THPT ở thành phố có trình độ tiếng Anh tương đối khá, nhiều em học THPT ở nông thôn có trình độ tiếng Anh còn hạn chế mặc dù tất cả các em đều thi đỗ tốt

TIÊU ĐIỂM

nghiệp môn tiếng Anh (bắt buộc) ở bậc THPT.

Nhưng thực tế, các em giỏi tiếng Anh không phải hoàn toàn do học trong trường THPT mà phần lớn là do gia đình các em tự đầu tư và do các em thực sự nỗ lực?

PGS.TS Lê Kim Long: Gần đúng như vậy. Trong việc dạy và học tiếng Anh ở mức độ cao, vai trò chủ động từ phía nhà trường hầu chưa có. Các em giỏi tiếng Anh chủ yếu là nhờ sự đầu tư rất lớn từ phía phụ huynh. Nhận thức được tình hình đó, Giám đốc ĐHQGHN đã giao nhiệm vụ cho Ban Đào tạo và các ban khác cũng như các đơn vị thành viên tìm giải pháp để thúc đẩy và nâng cao

một bước việc dạy và học ngoại ngữ nói chung, môn tiếng Anh nói riêng. Đây có thể được xem là "cú hích" đầu tiên trong trong nhiệm vụ phát triển ĐHQGHN.

Như vậy, cụ thể chúng ta phải thúc đẩy như thế nào, thưa ông?

PGS.TS Lê Kim Long: Trước tiên, về chương trình, từ lâu chúng ta vẫn theo chương trình khung quy định về môn tiếng Anh với 14 tín chỉ. Trong đó, có 10 tín chỉ là tiếng Anh chung, sử dụng các giáo trình như Lifelines, New Head Way... và 4 tín chỉ còn lại là tiếng Anh chuyên ngành với nội dung đặc thù của từng ngành. Nhưng rõ ràng, trong bối cảnh hiện nay, thì 14 tín chỉ là

không đủ nếu chúng ta nếu muốn tiến tới tiếp cận trình độ quốc tế. Hiện nay, chúng tôi đang phối hợp với Trường ĐH Ngoại ngữ và một số đơn vị thành viên xây dựng các chuẩn về dạy và học ngoại ngữ, thiết kế lộ trình để nâng cao năng lực ngoại ngữ đối với không chỉ sinh viên mà cả cán bộ tại ĐHQGHN. Trước tiên, chúng tôi đề nghị thử nghiệm và áp dụng đổi mới việc dạy và học tiếng Anh cho sinh viên thuộc các chương trình Cử nhân Tài năng, chương trình Tiên tiến (Tài – Tiến) trong đó dự định lớn nhất là làm sao khi ra trường các em phải có trình độ tiếng Anh tương đương với 6.0 theo thang điểm IELTS (chưa nói là có thể trở thành yêu cầu bắt buộc). Có như vậy các em mới có thể tự tin để làm việc tại bất kỳ nơi nào thậm chí ở nước ngoài hay thi lấy học bổng quốc tế.

6.0 IELTS, liệu có cao quá không thua PGS? Và tại sao lại phải là điểm IELTS chứ không phải là điểm khác như TOEFL hay TOEIC chẳng hạn?

PGS.TS Lê Kim Long: Không nên thấp hơn 6.0 IELTS và không có bản khoản nào khác nếu chúng ta muốn tiếp cận với trình độ quốc tế, hơn nữa chúng tôi cũng chưa áp dụng đại trà mà chỉ dự định áp dụng với sinh viên các lớp Tài – Tiến là những sinh viên có trình độ đầu vào cao. Còn tại sao lại là IELTS, thì theo ý kiến của GS.TS Nguyễn Hòa, Hiệu trưởng Trường Đại ngoại ngữ thì lấy điểm IELTS làm căn cứ đánh giá trình độ tiếng Anh đang là xu hướng chung của các nước trên thế giới bởi điểm IELTS hiện nay đang được rất nhiều nước công nhận từ các nước Châu Âu, Úc và ngay cả Mỹ cũng vậy.

PGS.TS Lê Kim Long là Phó giáo sư chuyên ngành hóa học, đã học thạc sĩ (Master of Science in Chemistry) tại Đại học Queensland (Australia) và đã thực tập 4 tháng tại Đại học Illinois (UIUC) - Hoa Kỳ. Đã hơn 10 năm nay, PGS. Long tham gia giảng dạy chương trình tiếng Anh chuyên ngành cho các sinh viên Khoa Hóa, sinh viên Hệ Cử nhân Tài năng và sinh viên Chương trình Tiên tiến tại Trường ĐHKHTN. PGS. Long là Phó Ban Đào tạo, chịu trách nhiệm theo dõi các chương trình đào tạo tiên tiến và liên kết quốc tế từ tháng 6/2008.

IELTS này là IELTS thật do các tổ chức quốc tế chúng nhận hay là do chúng ta tự tổ chức thua ông?

PGS.TS Lê Kim Long: IELTS thật. Trường ĐH Ngoại ngữ chịu trách nhiệm đánh giá và tổ chức đánh giá vì đây là nơi có các chuyên gia mà chúng tôi tin tưởng hơn nữa họ cũng có đủ điều kiện để đánh giá theo chuẩn quốc tế. Ngoài ra có thể mời những tổ chức Anh ngữ như Austin hay British Council... vào đánh giá. Nhưng về nguyên tắc, ĐHQGHN cần

PGS.TS Lê Kim Long: Chúng ta phải quen dần với thực tế là đi học là phải có chi phí, không nên dựa dẫm vào các nguồn kiểu từ thiện. Từ lâu, chúng ta vẫn cứ nghĩ là Nhà nước có thể giải quyết được mọi chuyện liên quan đến sinh viên. Cái này rõ ràng là không khả thi, nhất là từ năm 2009, Bộ GD & ĐT sẽ tính lại học phí cho tất cả các trường. Vậy ở đây sinh viên chúng ta phải chấp nhận cuộc chơi: anh muốn đăng cấp cao thì bằng mọi cách anh phải phấn đấu hết sức

ngữ giáo viên. Từ lâu nay, tại mỗi trường thành viên ĐHQGHN, thường đều có các Bộ môn ngoại ngữ riêng của mình. Thực tế cho thấy, các bộ môn này thường hoạt động rất độc lập, ít có sự liên kết với nhau. Nó dẫn đến thực trạng là đôi khi giáo viên ngoại ngữ của ta hoặc là quá thừa, hoặc là quá thiếu? Chúng ta sẽ giải quyết vấn đề này như thế nào?

PGS.TS Lê Kim Long: Các bộ môn ngoại ngữ tại các trường thành viên

Trường ĐH Ngoại ngữ lo việc đánh giá này một cách thành công và chuyên nghiệp sao cho sau nhiệm vụ (16+23) thì Trường ĐH Ngoại ngữ đưa ra được phương thức đánh giá và chuẩn đánh giá được công nhận là đạt chuẩn quốc tế và tương đương với IELTS.

Nhưng chúng ta cũng biết là kinh phí để tổ chức một kỳ thi như IELTS không phải là nhỏ? Chúng ta sẽ giải quyết vấn đề này như thế nào?

PGS.TS Lê Kim Long: Chúng ta có 3 nguồn chính: từ nguồn kinh phí nhiệm vụ 16 + 23 cho các ngành, từ nguồn kinh phí do nhà trường hỗ trợ và từ đóng góp của sinh viên.

Nhưng kể cả như vậy thì vẫn sẽ là một khó khăn lớn cho nhiều em đến từ nông thôn?

minh, kể cả việc tìm nguồn kinh phí cho việc học tập của cá nhân mình. Chính sách chung sẽ chỉ được thực hiện và đáp ứng được yêu cầu của đa số chứ chính sách không thể bao phủ hết các trường hợp cá biệt. Đối với các em đến từ nông thôn càng cần phải có ý chí hơn và cần có chính sách "hỗ trợ". Tôi dùng từ "hỗ trợ" chứ không dùng từ khác vậy sinh viên phải chủ động để giải quyết cho mình chứ không chờ đợi. Tất nhiên, chúng ta cũng phải có những chính sách để giúp cho các trường hợp đặc biệt. Nhưng chắc chắn là nếu anh không chịu học, anh học kém mà anh cứ ngồi đó chờ quyền lợi đến, thì điều đó sẽ không có đâu.

Tạm gác chuyện chương trình học, chúng ta quay sang với đội

có từ lâu và là yêu cầu tự thân của các đơn vị. Các bộ môn này đã làm rất tốt vai trò của họ. Tuy nhiên, trong giai đoạn phát triển mới của ĐHQGHN, sự liên thông – liên kết càng cần có sự phối hợp và thống nhất giữa các bộ môn ngoại ngữ đó lại với nhau, thông qua sự điều phối của Trường Đại học Ngoại ngữ. Ban Giám đốc kỳ vọng nhiều khi giao nhiệm vụ điều hành về chuyên môn cho Trường ĐH Ngoại ngữ thì nhà trường phải phối hợp được với các bộ môn đó, phát huy hết các thế mạnh của các bộ môn thành viên để làm tốt vai trò của mình và giúp cho công tác đào tạo phát triển mạnh hơn nữa trong ĐHQGHN.

Điều này đúng, nhưng thực tế cho thấy chúng ta còn rất nhiều bất cập, nhất là với tiếng Anh chuyên ngành. Ngay cả đối với PGS, mặc dù

TIÊU ĐIỂM

là giảng viên Hóa, nhưng chính bản thân PGS cũng đã tham gia dạy tiếng Anh chuyên ngành từ hơn 10 năm nay, PGS thấy chúng ta cần phải làm thế nào?

PGS.TS Lê Kim Long: Chúng ta phải hiểu là đây là giai đoạn giao thời, tôi buộc phải dạy tiếng Anh chuyên ngành vì ngành Hóa thấy tiếng Anh cần cho sinh viên. Bản thân tôi thích dạy và phải trau dồi để dạy giỏi môn Hóa của tôi vẫn hơn chứ. Quan điểm của tôi là các nhà chuyên môn thì hãy để họ làm công việc chuyên môn, tức là nghiên cứu khoa học đẳng cấp cao. Họ cần có tiếng Anh giỏi để phục vụ cho hoạt động chuyên môn. Đối với giáo viên dạy tiếng Anh chuyên ngành thì chúng ta vẫn có 2 quan điểm: Quan điểm thứ nhất là một giáo viên tiếng Anh giỏi + 1 cuốn từ điển chuyên ngành = giáo viên giỏi tiếng Anh chuyên ngành; Quan điểm thứ 2, là 1 giáo viên tiếng Anh chuyên ngành = 1 sinh viên tốt nghiệp chuyên ngành đó + 1 bằng về tiếng Anh. Thực tế thì 2 quan điểm này đều có lý lẽ riêng và hoàn toàn có thể thực hiện được theo yêu cầu của từng ngành. Theo quan điểm thứ 1, chúng ta có thể yêu cầu các giáo viên tiếng Anh theo học để lấy 1 số tín chỉ về chuyên ngành (chủ yếu là các môn cơ sở thời) ngay tại ĐHQGHN. Còn theo quan điểm thứ 2, chúng ta có thể tuyển dụng những em đã tốt nghiệp của ngành và có năng khiếu và có trình độ tiếng Anh tốt để đào tạo thành giáo viên tiếng Anh chuyên ngành.

Liệu chúng ta có làm được điều này không?

PGS.TS Lê Kim Long: Được chứ, chúng ta có quyền tự chủ cao cơ mà.

Nhưng ngay cả khi chúng ta có được một đội ngũ giáo viên tốt thì chưa chắc chất lượng đào tạo đã tốt? Mà nhiều khi, chúng ta đặt mục tiêu quá cao thì sinh viên của chúng ta cũng sẽ chịu rất nhiều áp lực? Có khi lại gây hiệu quả ngược?

PGS.TS Lê Kim Long: Chúng ta phải tính đến chuyện này. Phương án dự định sẽ là triển khai chương trình tiếng Anh mở. Ví dụ như đầu khóa học, chúng ta sẽ tiến hành kiểm tra phân loại tiếng Anh đối với từng em. Em nào tiếng Anh còn yếu (dưới 5.0), thì sẽ phải bắt buộc học toàn bộ 14 tín chỉ. Em nào có trình độ cao hơn (từ 5.0 đến dưới 6.0) thì chỉ phải học 4 tín chỉ chuyên ngành thôi. Còn em nào có tiếng Anh tốt rồi (trên 6.0) có thể được miễn học tiếng Anh và điểm tiếng Anh nghiêm

hiệm là điểm 10 cho tất cả các phần. Và tất nhiên tất cả các em sau khi ra trường đều phải trình ra được trình độ tiếng Anh tương đương với 6.0 IELTS thì mới được tốt nghiệp. Với 14 tín chỉ thì khó có thể đạt được điểm 6.0 IELTS vì thế các trường thành viên phải chủ động có kế hoạch và lộ trình cho chương trình đào tạo của mình sao cho nâng cao được trình độ tiếng Anh nhưng vẫn không kéo dài thời gian đào tạo và chủ động về mặt kinh phí và nguồn nhân lực. Nhiều ngành, nhiều môn học còn có thể được yêu cầu tăng cường giảng dạy bằng tiếng Anh để tạo ra nhu cầu sử dụng và môi trường sử dụng tiếng Anh cho cán bộ và sinh viên.

Vậy theo PGS, sinh viên cần phải làm gì để theo kịp những yêu

cầu mới?

PGS.TS Lê Kim Long: Các em cần phải chủ động hơn, có kế hoạch rõ ràng hơn và có trách nhiệm hơn với việc học tập của mình. Các em phải xác định “học để ngày mai lập nghiệp” chứ không phải đi học thuê cho gia đình, không phải là đi học cho các thầy cô vui hay học chỉ để đối phó với nhà trường. Rõ ràng là từ lâu cách học của nhiều sinh viên chúng ta rất thụ động. Tôi lấy một ví dụ đối với sinh viên lớp Tài – Tiến tại Khoa Hóa học. Năm ngoái, GS. Scheelines (trường ĐH Illinois - Mỹ) sang dạy 2 tuần. GS. dành mỗi tuần 1 buổi để các em đến trao đổi và muốn hỏi gì thì hỏi. Nhưng kết quả là “No one comes”. Tôi lấy ví dụ đó để cho thấy, không phụ thuộc vào giáo viên, các em sinh viên chúng ta là chủ thể và là trọng tâm của quá trình đào tạo cần phải năng động hơn, thì chất lượng đào tạo mới khác được.

Vậy ông có thể cho đôi lời kết luận về vấn đề này?

PGS.TS Lê Kim Long: Thực hiện “Chương trình đào tạo tiên tiến” để tiến tới trình độ quốc tế là một mong muốn thực sự của Đảng, Nhà nước, lãnh đạo ĐHQGHN cũng như mỗi cán bộ, sinh viên và thực sự là một thách đố đối với cả giảng viên và sinh viên. Công cụ trợ giúp cho việc thực hiện chương trình là ngoại ngữ (tiếng Anh), vì vậy chúng tôi mong muốn rằng chúng ta hãy cùng nhau chung sức, đóng góp một phần phấn đấu xây dựng ĐHQGHN theo tiêu chí “cao” và “nhanh”, sớm đạt được mục tiêu trở thành đại học nghiên cứu tiên tiến khu vực và tiếp cận trình độ thế giới.

Xin cảm ơn PGS và chúc Ban Đào tạo thực hiện tốt những nhiệm vụ mà Ban Giám đốc đã giao phó!

>> P.H (thực hiện)

ẢNH: PHẠM THÀNH LONG